

هزینه دادرسی در رویه دادگاهها

گروه پژوهشی
انتشارات چراغ دانش

فهرست کلی

۱۱.....	معرفی هزینه دادرسی در رویه دادگاه ها
۲۳.....	هزینه دادرسی در آراء دیوانعالی کشور
۵۷.....	هزینه دادرسی در آراء دادگاه‌های بدوی و تجدیدنظر
۱۱۵.....	هزینه دادرسی در نشستهای قضایی
۲۵۳.....	هزینه دادرسی در نظریات مشورتی
۲۶۱.....	هزینه دادرسی در قوانین و مقررات
۲۹۷.....	منابع و مأخذ

فهرست جزئی

۱۱.....	معرفی هزینه دادرسی در رویه دادگاه ها
۱۳.....	مبحث اول: کلیات هزینه دادرسی
۱۳.....	مبحث دوم: بخشهای مختلف هزینه دادرسی
۱۴.....	مبحث سوم: اقسام هزینه دادرسی
۱۴.....	گفتار اول: هزینه دادرسی دعاوی غیرمالی
۱۵.....	گفتار دوم: هزینه دادرسی دعاوی مالی
۲۰.....	مبحث چهارم: موارد معافیت از هزینه دادرسی
۲۳.....	هزینه دادرسی در آراء دیوانعالی کشور
۲۵.....	۱. تکلیف دولت به پرداخت هزینه دادرسی
۲۸.....	۲. عدم معافیت شرکت‌های تحت پوشش بنیاد مستضعفان از پرداخت هزینه دادرسی
۳۱.....	۳. لزوم ذکر دقیق میزان نقص تمبر دادرسی در اخطاریه رفع نقص دادخواست
۳۶.....	۴. پرداخت هزینه دادرسی در مورد محکومیت به پرداخت به صورت تضامنی
۳۸.....	۵. خسارات دادرسی در دعاوی مجزای مطالبه خسارت تأخیر تأدیه
۵۰.....	۶. عدم معافیت شرکت برق از پرداخت هزینه دادرسی
۵۳.....	۷. عدم احراز اعسار با توجه به اوضاع و احوال
۵۷.....	هزینه دادرسی در آراء دادگاه‌های بدوی و تجدیدنظر
۵۹.....	مبحث اول: آراء دادگاه‌های بدوی
۵۹.....	۱. اعسار از پرداخت هزینه دادرسی مدیر شرکت

۲. اعسار از هزینه دادرسی اشخاص حقوقی..... ۶۰
۳. عدم احتساب استشهادیه به عنوان دلیل..... ۶۲
۴. عدم محکومیت خوانده به خسارت دادرسی در دعوی تخلیه اجاره برای تجدید بنا..... ۶۴
۵. عدم جبران خسارت دادرسی در دعوی ابطال رأی کمیسیون ماده ۱۲ قانون زمین شهری..... ۶۶
۶. عدم مغایرت داشتن وکیل و دعوای اعسار..... ۶۹
۷. جریمه طرح دعوی واهی اعسار از پرداخت هزینه دادرسی..... ۷۰
۸. تقاضای خلعید بر مبنای مالکیت مشاعی منافع (سرقفلی)..... ۷۲
۹. تقاضای اعسار از پرداخت هزینه دادرسی اشخاص حقوقی..... ۷۵
۱۰. الزام به پرداخت خسارات دادرسی علی‌رغم انجام خواسته از سوی خوانده پس از تقدیم دادخواست..... ۷۶
۱۱. دعوای اعسار شهرداری..... ۷۸
۱۲. ادعای اعسار از طرف مدیرعامل شرکت..... ۷۹
۱۳. نحوه طرح دعوای اعسار..... ۸۱
۱۴. معافیت از پرداخت هزینه دادرسی..... ۸۳
۱۵. اعسار از پرداخت هزینه دادرسی مرحله تجدیدنظر..... ۸۵
۱۶. طرح دعوای اعسار از پرداخت هزینه تجدیدنظرخواهی ضمن دادخواست تجدیدنظرخواهی..... ۸۶
۱۷. شرایط شهادت‌نامه در دعوای اعسار..... ۸۸
۱۸. ضمانت اجرای عدم رعایت شرایط شهادت‌نامه در دعوای اعسار..... ۹۰
۱۹. عدم استماع دعوای اعسار از طرف دولت و نهادهای وابسته..... ۹۱
۲۰. عدم نیاز به حضور و احضار شهود در دعوای اعسار..... ۹۳
۲۱. شرایط شهادت‌نامه در دعوی اعسار از پرداخت هزینه دادرسی..... ۹۵
۲۲. صدور قرار رد دعوی در دعوای اعسار فاقد شهادت‌نامه با شرایط قانونی..... ۹۶
۲۳. مالی بودن دعوای استرداد لاشه چک..... ۹۷
۲۴. دعوای حقوقی مطالبه ضرر و زیان ناشی از جرم قبل از قطعیت رأی کیفری..... ۹۹
۲۵. تقاضای اعسار از پرداخت هزینه دادرسی توسط شهرداری..... ۱۰۰
۲۶. پرداخت هزینه دادرسی تجدیدنظرخواهی در صورت تعدد تجدیدنظرخواهان..... ۱۰۲
۲۷. ضمانت اجرای عدم تصریح تفصیلی موارد نقص در اخطاریه..... ۱۰۳
۲۸. عدم محکومیت ادارات دولتی به پرداخت خسارات..... ۱۰۴
۲۹. طرح دعوای اعسار از سوی مدیرعامل شرکت تجاری..... ۱۰۷

۳۰. فوت مدعی اعسار..... ۱۰۹
۳۱. تکلیف دادگاه در رابطه با اجرای تشریفات دادرسی..... ۱۱۰
۳۲. رد ادعای اعسار در جایی که مدعی مالک آپارتمان بوده..... ۱۱۳
- هزینه دادرسی در نشستهای قضایی..... ۱۱۵**
۱. هزینه دادرسی در مرحله واخواهی..... ۱۱۷
۲. چگونگی عملکرد دادگاه‌ها و صلاحیت آن‌ها راجع به اعسار نسبت به محکوم‌به و هزینه دادرسی..... ۱۱۸
۳. هزینه تأمین خواسته..... ۱۱۹
۴. عدم نیاز اجرای رأی داور به پرداخت هزینه..... ۱۲۰
۵. هزینه دادرسی دعوی ورود جلب ثالث..... ۱۲۱
۶. لزوم پرداخت هزینه دادرسی در دعوی واخواهی از رأی غیابی..... ۱۲۱
۷. تکلیف دادگاه در صورت عدم پرداخت هزینه دادرسی واخواهی و تجدیدنظر..... ۱۲۲
۸. قابلیت تجدیدنظرخواهی نسبت به رأی اعسار..... ۱۲۳
۹. مجانی بودن رسیدگی به اعتراض آرای شورای حل اختلاف..... ۱۲۴
۱۰. تأثیر هزینه دادرسی و اعتراض خواننده در صدور حکم اعسار..... ۱۲۵
۱۱. قابل تجدیدنظر بودن حکم اعسار از پرداخت هزینه دادرسی در مرحله بدوی یا تجدیدنظرخواهی..... ۱۲۶
۱۲. عدم معافیت سازمان‌ها و ادارات دولتی و نهادهای انقلاب اسلامی از پرداخت هزینه دادرسی..... ۱۲۷
۱۳. عدم معافیت دولت از پرداخت هزینه دادرسی به موجب قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی..... ۱۲۸
۱۴. تکلیف پرونده‌های جریان‌ی از لحاظ معافیت از پرداخت هزینه دادرسی با توجه به مواد ۹ و ۵۲۹ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی..... ۱۳۰
۱۵. عدم تقویم خواسته توسط دولت در زمان معافیت از پرداخت هزینه دادرسی و صدور حکم به نفع دولت..... ۱۳۲
۱۶. معاف نبودن مؤسسات وابسته به آستان قدس رضوی از پرداخت هزینه دادرسی..... ۱۳۳
۱۷. تکلیف هزینه دادرسی در صورت مختومه شدن پرونده قبل از مشخص شدن خواسته..... ۱۳۴
۱۸. تکلیف دادگاه در صورت غفلت از صدور حکم هزینه دادرسی و حق الوکاله..... ۱۳۵
۱۹. لزوم اخطار رفع نقص در صورت عدم پرداخت هزینه دادرسی توسط خواهان..... ۱۳۵
۲۰. مسؤول پرداخت هزینه دادخواست اعسار و آگهی احضار..... ۱۳۷
۲۱. ملاک و میزان ابطال تمبر هزینه دادرسی در دعوی اعسار و قابلیت تجدیدنظرخواهی نسبت به آن..... ۱۳۸
۲۲. معافیت یا عدم معافیت دعوی اعسار از پرداخت هزینه دادرسی..... ۱۴۰
۲۳. عدم استرداد هزینه دادرسی پرداخت شده توسط خواهان در صورت استرداد دعوا یا اعلام رضایت..... ۱۴۱

۲۴. عدم جواز محکومیت مدعی اعسار به پرداخت دو برابر هزینه دادرسی ردّ دعوا..... ۱۴۳
۲۵. امکان یا عدم امکان استرداد تمبر اضافی الصاق شده به دادخواست ۱۴۴
۲۶. نحوه وصول هزینه دادرسی از معسر در صورتی که محکوم له واقع شود..... ۱۴۵
۲۷. میزان هزینه دادرسی مطالبه یکصد سکه بهار آزادی مقوم به سه میلیون و یک ریال ۱۴۶
۲۸. احتساب هزینه نشر آگهی به عنوان هزینه دادرسی..... ۱۴۸
۲۹. جواز مطالبه حق الوکاله وکیل در طول جلسات متعدد دادرسی..... ۱۵۰
۳۰. ملحق بودن هزینه دادرسی به اصل خواسته و چگونگی تجدیدنظرخواهی آن ۱۵۰
۳۱. چگونگی محاسبه هزینه دادرسی مطالبه مهر که به طرفیت ورثه متوفّا اقامه شده است..... ۱۵۱
۳۲. اخذ هزینه دادرسی در صورتی که خسارت تأخیر تأدیه همزمان با اصل چک مطالبه نشود..... ۱۵۲
۳۳. میزان هزینه دادرسی در صورتی که قرار رد اعسار صادر شده باشد..... ۱۵۳
۳۴. قابلیت جمع بندهای (۱۲) و (۱۶) ماده ۳ قانون نحوه وصول درآمدهای دولت ۱۵۷
۳۵. اتخاذ رویه عملی در خصوص بند (۱۲) ماده ۳ قانون نحوه وصول برخی از درآمدهای دولت..... ۱۵۸
۳۶. هزینه دادرسی در دعاوی مربوط به اموال غیرمنقول ۱۶۰
۳۷. پرداخت هزینه دادرسی از طرف دادستان ۱۶۱
۳۸. هزینه دادرسی تجدیدنظرخواهی در مورد خسارت تأخیر تأدیه..... ۱۶۲
۳۹. هزینه دادرسی فرجام‌خواهی ۱۶۴
۴۰. هزینه دادرسی تجدیدنظرخواهی احد از محکومعلیهیم نسبت به سهم مشاعی خود ۱۶۵
۴۱. پرداخت هزینه دادرسی در خصوص دعاوی اداره اوقاف..... ۱۶۶
۴۲. احتساب هزینه دادرسی و حق الوکاله ۱۶۷
۴۳. هزینه دادرسی مربوط به خسارت تأخیر تأدیه..... ۱۷۱
۴۴. هزینه دادرسی درخواست گواهی حصر وراثت..... ۱۷۲
۴۵. عدم پرداخت اقساط هزینه دادرسی ۱۷۳
۴۶. هزینه دادرسی در مرحله تجدیدنظرخواهی نسبت به قرارهای صادره از دادگاه ۱۷۵
۴۷. مسؤولیت دستگاه‌های دولتی سه‌گانه در خصوص پرداخت هزینه دادرسی ۱۷۵
۴۸. چگونگی و محل پرداخت هزینه دادرسی ۱۷۷
۴۹. مطالبه هزینه واخواست..... ۱۷۸
۵۰. پرداخت هزینه دادرسی در دعاوی مالی که بهای خواسته آن مشخص نیست ۱۷۸
۵۱. هزینه دادرسی دادخواست تجدیدنظر و پرداخت آن از ناحیهی تجدیدنظر خوانده..... ۱۷۹

۵۲. کیفیت پرداخت هزینه دادرسی و سایر هزینه‌ها در دعاوی خانواده ۱۸۱
۵۳. موارد جواز قانونی مطالبه ضرر و زیان و هزینه‌های دادرسی توسط خواننده از خواهان ۱۸۲
۵۴. مالی یا غیرمالی بودن دعاوی خلعی اموال غیرمنقول ۱۸۳
۵۵. نحوه طرح دعاوی اعسار از هزینه دادرسی بعد از تصویب قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی ۱۸۴
۵۶. اعسار از پرداخت نیم عشر اجرایی ۱۸۵
۵۷. قطعیت احکام صادره در خصوص اعسار از هزینه دادرسی ۱۸۶
۵۸. طرح دعاوی اعسار از پرداخت هزینه دادرسی به طرفیت رئیس حوزه قضایی ۱۸۶
۵۹. لزوم تقدیم دادخواست اعسار از هزینه دادرسی در پرونده کیفری ۱۸۷
۶۰. وجه تمایز و تشابه معافیت و اعسار از هزینه دادرسی و قابلیت یا عدم قابلیت تجدیدنظرخواهی دعاوی ۱۸۸
۶۱. خواننده دعاوی اعسار از هزینه دادرسی و منظور از صدور حکم تبصره ماده ۶۹۶ قانون آیین دادرسی مدنی ۱۹۰ ۱۹۰
۶۲. شمولیت خسارت احتمالی نسبت به اعسار از هزینه دادرسی ۱۹۲
۶۳. تقدیم دادخواست اعسار از هزینه دادرسی از سوی خواهان دعاوی خانوادگی ۱۹۳
۶۴. محکومیت خواننده به پرداخت هزینه دادرسی در صورت پذیرش اعسار خواهان از پرداخت هزینه دادرسی ۱۹۵
۶۵. پذیرش اعسار از هزینه دادرسی با شهادت شاهد واحد و تأیید خواننده ۱۹۶
۶۶. رسیدگی همزمان به دعاوی اعسار از هزینه دادرسی و دعاوی اصلی ۱۹۸
۶۷. اعسار از هزینه دادرسی در صورت افزایش بهای خواسته ۲۰۰
۶۸. مبنای محاسبه هزینه تجدیدنظرخواهی از قرار رد دعاوی اعسار ۲۰۱
۶۹. قطعی بودن حکم صادره راجع به دعاوی اعسار از هزینه دادرسی در صورت قطعی بودن اصل رأی ۲۰۳
۷۰. رعایت تشریفات قانونی در تعیین وقت رسیدگی در دعاوی اعسار از هزینه دادرسی ۲۰۴
۷۱. رسیدگی به دعاوی تجدیدنظر اصلی متوقف به تعیین تکلیف قطعی نسبت به حکم رد دعاوی اعسار از هزینه دادرسی ۲۰۵
۷۲. نحوه رسیدگی دادگاه در صورت ادعای اعسار خواهان از پرداخت حق الوکاله ۲۰۶
۷۳. اعسار از هزینه دادرسی و آثار آن ۲۰۷
۷۴. فاقد اثر بودن شهادت‌نامه‌ای که متضمن موارد احصا شده در ماده ۵۰۶ قانون آیین دادرسی مدنی نباشد ۲۰۹
۷۵. پرداخت هزینه تجدیدنظرخواهی به وسیله محکوم‌له به دلیل اعسار محکوم‌علیه ۲۱۱
۷۶. صدور قرار تأمین خواسته قبل از رسیدگی به دعاوی اعسار ۲۱۱
۷۷. اعسار از پرداخت هزینه دادرسی در دعاوی مطالبه مهر ۲۱۲
۷۸. رفع نقص پرونده با تقدیم دادخواست اعسار از هزینه دادرسی ۲۱۴

۷۹. عدم قابلیت طرح دعوی اعسار به طرفیت دادستان..... ۲۱۶
۸۰. پرداخت هزینه دادرسی پس از صدور حکم از دادگاه بدوی..... ۲۱۸
۸۱. مرجع رسیدگی به دعوی اعسار..... ۲۲۰
۸۲. پذیرش دادخواست در صورت پرداخت هزینه دادرسی توسط خوانده قبل از رسیدگی به دلایل خواهان در دعوی اعسار..... ۲۲۱
۸۳. رعایت تشریفات قانون آیین دادرسی مدنی در تشخیص اعسار..... ۲۲۳
۸۴. تکلیف دادگاه در صورت استرداد دعوا قبل از رسیدگی به دعوی اعسار..... ۲۲۴
۸۵. ماهیت دعوی اعسار (از لحاظ اصلی یا فرعی بودن دعوا)..... ۲۲۵
۸۶. ملاک محاسبه هزینه دادرسی در دعوی اعسار از پرداخت محکوم به..... ۲۲۶
۸۷. جواز اقامه دعوی اعسار از ناحیه مدیون هنگام رسیدگی به دعوی اصلی..... ۲۲۷
۸۸. پذیرش دعوی اعسار از پرداخت محکوم به قبل از محبوس شدن محکوم علیه..... ۲۲۹
۸۹. تکلیف دادگاه در خصوص رسیدگی به دعوی اعسار از هزینه دادرسی ضمن دعوی اعسار از محکوم به..... ۲۳۰
۹۰. قابل مطالبه بودن هزینه دادرسی درخواست مهر به عنوان خسارت تأخیر تأدیه..... ۲۳۱
۹۱. پرداخت هزینه دادرسی در مرحله تجدیدنظر از قرار رد دادخواست..... ۲۳۲
۹۲. نیاز به ابطال تمبر هزینه دادرسی در دعوی متقابل..... ۲۳۴
۹۳. تجدیدنظرخواهی از دعاوی با تقویم خواسته علی الحساب..... ۲۳۵
۹۴. تقویم خواسته به میزان کمتر از مقدار واقعی..... ۲۳۸
۹۵. اعتراض به بهای خواسته خلعید از اعیان غیرمنقول..... ۲۴۰
۹۶. تغییر میزان خواسته توسط دادگاه..... ۲۴۲
۹۷. تقویم خواسته کمتر از مبلغ ذکر شده در قولنامه به منظور فرار از ابطال هزینه دادرسی..... ۲۴۴
۹۸. عدم ابطال تمبر هزینه دادرسی در مورد افزایش خواسته..... ۲۴۵
۹۹. مصادیق بیتالمال مذکور در ماده ۶۳۲ قانون بودجه سال ۱۳۹۰..... ۲۴۸
۱۰۰. اعسار از هزینه تجدیدنظرخواهی..... ۲۴۹
۱۰۱. معافیت سازمان اوقاف و امور خیریه از پرداخت هزینه دادرسی..... ۲۵۰
۱۰۲. رسیدگی به اعتراض به حکم پس از قبول اعسار..... ۲۵۱
- هزینه دادرسی در نظریات مشورتی..... ۲۵۳**
۱. کیفیت وصول هزینه دادرسی در رد دعوی اعسار..... ۲۵۵
۲. کیفیت اخذ دو برابر هزینه دادرسی..... ۲۵۵
۳. موارد معافیت ماده ۶۹۰ آیین دادرسی مدنی..... ۲۵۷

۲۵۸	۴. مرجع اجرای حکم محکومیت مدعی اعسار
۲۵۹	۵. تکلیف اداره دولتی محکوم‌علیه به پرداخت هزینه دادرسی و اجرایی
۲۶۱	هزینه دادرسی در قوانین و مقررات
۲۶۳	از قانون آیین دادرسی مدنی.....
۲۶۸	از قانون اجرای احکام مدنی
۲۷۲	از قانون آیین دادرسی کیفری.....
۲۷۶	قانون شورای حل اختلاف
۲۸۸	قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی مصوب ۱۳۹۴.....
۲۹۷	منابع و مأخذ

فصل اول

معرفی هزینه‌های دادرسی در
رویه دادگاه‌ها

مبحث اول: کلیات هزینه دادرسی

دادخواهی و احقاق حق برخلاف سایر خدمات عمومی که رایگان هستند، مستلزم پرداخت هزینه است. این هزینه ابتدائاً توسط خواهان پرداخت می‌گردد و در صورتی که خواهان در دعوا پیروز گردد می‌تواند به استناد حکم دادگاه مخارج هزینه شده را از خوانده مطالبه نماید. تکلیف خواهان بر پرداخت هزینه دادرسی در ماده ۵۳ قانون آ.د.م ذکر گردیده است که بیان می‌دارد: «در موارد زیر دادخواست توسط دفتر دادگاه پذیرفته می‌شود؛ لکن برای به جریان افتادن آن باید به شرح مواد آتی تکمیل شود: ۱. در صورتی که به دادخواست و پیوست‌های آن برابر قانون تمبر الصاق نشده یا هزینه یادشده تأدیه نشده باشد.»

به موجب ماده ۳ قانون وصول برخی درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین، هزینه دادرسی در مفهوم اعم شامل، بهای ورقه دادخواست، هزینه دادخواست، هزینه تطبیق اوراق با اصل آن‌ها و هزینه دادرسی به مفهوم اخص می‌باشد. میزان هزینه مزبور و موارد معافیت از پرداخت آن مورد بررسی قرار می‌گیرد. چنانچه دعاوی متعدد به موجب یک دادخواست اقامه شود هزینه دادرسی هر دعوا باید جداگانه محاسبه و پرداخت شود.

مبحث دوم: بخش‌های مختلف هزینه دادرسی

۱. بهای ورقه خواسته: مطابق بند ۶ ماده ۳ قانون وصول «بهای اوراق دادخواست و اظهارنامه و برگ اجرائیه احکام دادگاه‌ها و هیأت‌های حل اختلاف موضوع قانون کار که طبق نمونه از طرف دادگستری تهیه می‌شود هر برگ یکصد (۱۰۰) ریال تعیین می‌گردد.»

۲. هزینه دادخواست: تقدیم دادخواست خود مستلزم پرداخت هزینه است. برابر بند ۴ ماده ۳ قانون وصول: «تقدیم دادخواست و درخواست تعقیب کیفری به مراجع

قضائی علاوه بر حقوق مقرر مستلزم الصاق و ابطال تمبر به مبلغ یک هزار (۱۰۰۰) ریال می‌باشد.»

۳. هزینه تطبیق اوراق: برابر بند ۱۷ ماده قانون فوق‌الذکر: «هزینه تطبیق اوراق با اصل آن‌ها در دفاتر دادگاه‌ها و دیوان عدالت اداری و سایر مراجع قضائی و گواهی صادره از دفاتر کلیه مراجع مذکور در هر مورد دویست (۲۰۰) ریال تعیین که به صورت تمبر الصاق و ابطال می‌شود.»

۴. هزینه دادرسی به مفهوم اخص: منظور از این بخش از هزینه دادرسی هزینه احکام و قرارها است^۱ و با توجه به نوع دعاوی این هزینه متغیر است.

مبحث سوم: اقسام هزینه دادرسی

گفتار اول: هزینه دادرسی دعاوی غیرمالی

برابر بند ۱۳ ماده ۳ قانون وصول: «هزینه دادرسی در دعاوی غیرمالی و درخواست تأمین دلیل و تأمین خواسته در کلیه مراجع قضائی مبلغ پنج هزار (۵۰۰۰) ریال تعیین می‌شود.»

به موجب این ماده صرف از نظر مرحله دادرسی یعنی در مرحله بدوی یا تجدیدنظر بودن هزینه دادرسی یکسان در نظر گرفته شده است. در سال ۱۳۹۶ رئیس قوه قضائیه در اجرای بندهای ۱۲، ۱۳، ۲۲ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین، مصوب ۱۳۷۳ و اصلاحات آن و به منظور یکنواخت سازی در اخذ هزینه دادرسی، بخشنامه «یکنواخت سازی در اخذ هزینه دادرسی» را به واحدهای قضایی سراسر کشور ابلاغ کرد که هزینه دادرسی دعاوی مختلف، ۲۵ تا ۳۳ درصد افزایش یافته است. جدول این بخشنامه ذیلاً ذکر خواهد گردید.

۱. عبدالله شمس، آیین دادرسی مدنی، جلد دوم، تهران، میزان، ۱۳۸۱، ص ۵۸.

گفتار دوم: هزینه دادرسی دعاوی مالی

الف) مرحله بدوی: هزینه دادرسی در این مرحله با توجه به خواسته تعیین می‌گردد یعنی بر مبنای نرخ‌ی که برای خواسته در دادخواست تعیین و تقویم گردیده است محاسبه می‌گردد (قسمت الف بند ۱۲ ماده ۳ قانون وصول). البته با توجه به ذیل این بند از ماده ۳ در دعاوی مالی غیرمنقول و خلع‌ید از اعیان غیرمنقول از نقطه نظر صلاحیت، ارزش خواسته همان است که خواهان در دادخواست خود تعیین می‌نماید؛ لکن از نظر هزینه دادرسی، باید مطابق ارزش معاملاتی املاک در هر منطقه تقویم و بر اساس آن هزینه دادرسی پرداخت شود. میزان هزینه دادرسی در این مرحله از دادرسی در سال ۱۳۹۶ بر اساس بخشنامه‌ای که در قسمت قبل ذکر آن رفت معین می‌گردد که در ذیل این بخش خواهد آمد؛ لذا ملاک تعیین هزینه دادرسی قانون وصول نخواهد بود.

ب) مرحله واخواهی و تجدیدنظر: با توجه به قسمت «ب» بند ۱۲ ماده ۳ قانون وصول هزینه دادرسی در این مراحل با توجه به میزان محکوم‌به تعیین می‌گردد.

ج) مرحله فرجام‌خواهی، اعاده دادرسی و اعتراض ثالث: در مرحله تجدیدنظر در دیوان عالی کشور و موارد اعاده دادرسی و اعتراض ثالث بر حکم نیز بر اساس میزان محکوم‌به تعیین می‌گردد.

د) شکایت نسبت به قرار: هزینه دادرسی در تجدیدنظر از قرارهای قابل تجدیدنظر در دادگاه و دیوان عالی کشور برابر بخشنامه ریاست قوه قضائیه ۳۰۰ هزار ریال می‌باشد.

ه) سایر هزینه‌ها: شرح سایر هزینه‌ها در جدول ذیل به تفصیل آمده است.

مستند	عنوان	تعرفه سال ۱۳۹۶
در امور حقوقی		
بند ۶ ماده ۳ قانون وصول و تغییرات بودجه ۹۶	بهای اوراق دادخواست و اظهارنامه و برگ اجراییه دادگاه‌ها و هیأت‌های حل اختلاف موضوع قانون کار برای هر برگ	۲۰ هزار ریال
	هزینه دادرسی دعاوی مالی در مرحله بدوی	دو و نیم درصد ارزش

	تا مبلغ ۲۰۰ میلیون ریال	بند ۱۲ ماده ۳ قانون
سه و نیم درصد ارزش خواسته	هزینه دادرسی دعاوی مالی در مرحله بدوی بیش از ۲۰۰ میلیون ریال	وصول و تغییرات قانون بودجه
چهار و نیم درصد محکوم به	هزینه دادرسی دعاوی مالی در مرحله تجدیدنظر و واخواهی	
پنج و نیم درصد محکوم به	هزینه دادرسی دعاوی مالی در مرحله فرجام خواهی و اعاده دادرسی و اعتراض ثالث	
یک میلیون و پانصد هزار ریال	هزینه دادرسی دعاوی غیرمالی مربوط به اموال غیرمنقول و امور تجاری و شرکتها	بند ۱۴ ماده ۳ قانون وصول و تغییرات قانون بودجه ۹۶
مرحله بدوی: یک میلیون ریال مرحله واخواهی: یک میلیون و ۲۰۰ هزار ریال مرحله تجدیدنظر: یک میلیون و ۵۰۰ هزار ریال اعاده دادرسی و اعتراض ثالث: یک میلیون و ۸۰۰ هزار ریال	هزینه دادرسی دعاوی غیرمالی مربوط به اموال غیرمنقول و امور تجاری و شرکتها	بند ۱۳ ماده ۳ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین و بخشنامه یکنواخت سازی در اخذ هزینه دادرسی مصوب ۹۶/۱/۲۸ رئیس قوه قضائیه
مرحله بدوی: ۷۵۰ هزار ریال واخواهی: یک میلیون و ۲۰۰ هزار ریال، تجدیدنظر: یک میلیون و ۵۰۰ هزار ریال، اعاده دادرسی و اعتراض ثالث: یک میلیون و ۸۰۰ هزار ریال	هزینه دادرسی دعاوی غیرمالی راجع به اسناد سجلی	